

ปัจจัยทางสังคมที่อาจจะมีผลต่อความนิยมของ
หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาว

สำหรับปัจจัยทางสังคมที่มีเรื่องที่จะนำมาพิจารณาคือ

ก. การศึกษา ของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทย จะพิจารณาว่าการ
ศึกษามีผลหรือไม่ต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-
คนสาว

การศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม การดำเนินชีวิตในสังคมจำเป็นต้องมีการ
ศึกษาเยาวชนควรมีประสบการณ์ในการพัฒนาความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว เพราะ
อย่างน้อยก็ต้องใช้ชีวิตต่อไปอีกนาน ไคพบปะกับบุคคลหลากหลายตา จึงจำเป็นต้อง
เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับคนอื่น

การศึกษากว่าครึ่งศตวรรษในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ โดย
เด็กที่มีอายุครบ ๗ ปี ต้องถึงเกณฑ์ที่จะเข้าศึกษาจนจบชั้นประถมศึกษา ๔ ต่อมาในปี
พ.ศ. ๒๕๐๑ จึงได้ขยายเกณฑ์บังคับขึ้นไปอีกจนถึงชั้นประถมศึกษา ๗ ซึ่งในเขตชนบทของ
ประเทศไทยนั้นพบว่า การที่พ่อแม่จะส่งบุตรหลานไปเรียนต่อจนจบเกณฑ์บังคับถึงชั้นประ
ถมศึกษาปีที่ ๗ นั้น ขึ้นอยู่กับภาวะทางเศรษฐกิจของแต่ละคนที่จะส่งให้เรียนจนจบชั้นนั้นได้หรือไม่^๒
แถมส่วนใหญ่แล้วประชาชนในเขตชนบทส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงแค่นั้นประถมศึกษา ๔

D.F. Swift, "The Sociology of Education Introductory
Analytical Prospectives", (New York Humanities Press, 1969) p.7-8

^๒ Visid Prachuabmon et al, "The Rural and Urban Population
of Thailand: Comparative Profile", Research Report Number 8,
Institute of Population Studies, Chulalongkorn University
(Bangkok, Thai Watana Panich, 1972), p. 35

เท่านั้น ในขณะที่อัตราเพิ่มประชากรของไทยมีอัตราเกินกว่าร้อยละ ๓ ซึ่งในอัตราที่สูง
เช่นนี้ทำให้จำนวนเด็กในวัยเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้ว่าเด็กในวัยเริ่มเรียน
ที่อายุ ๗ ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ในระยะเวลาเพียงไม่ถึง ๑๔ ปี^๓ แต่จากการศึกษาของ
Goldstien และ Triasawat^๔ โดยอาศัยข้อมูลจากโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาว
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และประชากรของประเทศไทยพบว่
ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๓ รัศมีความรู้หนังสือของประชากรไทยที่
อายุ ๑๐ ปีขึ้นไปเพิ่มจากร้อยละ ๓๖ เป็นร้อยละ ๗๑ ในประเทศไทยการศึกษาเป็นสิ่ง
สำคัญในการประกอบอาชีพต่าง ๆ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การ
ศึกษาจึงเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญที่นำมาศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับ
ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวนมท.ไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-
คนสาว

ในวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้ ได้แบ่งระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในเขตชนบทเป็น
๔ ระดับคือ ระดับแรกไม่มีการศึกษาอ่านไม่ออกและเขียนไม่ไค่และมีความรู้ตั้งแต่อ่านออก
เขียนไค่ถึงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ระดับหนึ่ง อีกระดับหนึ่งจบชั้นประถมศึกษา
กว่าประถมศึกษาปีที่ ๗ ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด และระดับสุดท้ายจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เป็นต้นไป

---

^๓ เทียนฉาย กิระนันท์, "การเพิ่มประชากรกับการพัฒนากำลังคนของประเทศไทย"
เอกสารหมายเลข ๕ ของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พระนคร,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗) หน้า ๑

^๔ Sidney Goldstien and Penporn Tirasawat, "The Influence of
Labour Force Participation and Education on Fertility in Thailand"
Research Report Number 9, Institute of Population Studies
Chulalongkorn University (Bangkok: Thai Watana Panich, 1972) p.16

ในเรื่องการศึกษานั้นพิจารณาโดยค่าอย่างยิ่งระดับการศึกษาสูงขึ้นเท่าไร ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของ
คนหนุ่ม-คนสาวจะลดลง

ตารางที่ ๔ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๒ อาชีพรับราชการร้อยละ ๒๑.๕ อาชีพค้าขายร้อยละ ๘.๑ อาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๘.๓ และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๖.๙ เมื่อพิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มตามระดับการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่จบตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เป็นต้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๒๕.๘ เท่านั้น ยิ่งระดับการศึกษาต่ำลงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของคนหนุ่มก็จะสูงขึ้น คือผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๘ นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕๖.๘ ส่วนผู้อ่านออกเขียนได้นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๖.๒ และยิ่งเพิ่มมากขึ้นในผู้ที่ไม่มีการศึกษาคือเป็นร้อยละ ๖๘.๘

พิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนต่ออาชีพรับราชการพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงคือตั้งแต่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เป็นต้นไป นิยมให้คนหนุ่มรับราชการมากที่สุดคือร้อยละ ๓๖.๕ และพวกที่ไม่มีการศึกษา นิยมให้คนหนุ่มรับราชการน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑๐.๒ เท่านั้นเอง ซึ่งลักษณะความนิยมต่ออาชีพรับราชการจะลดลงตามระดับการศึกษาที่ต่ำลง หัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๘ นิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๘.๘ และผู้อ่านออกเขียนได้นิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๐.๐

เมื่อนำเอาอายุของหัวหน้าครัวเรือนมาพิจารณาคงจะพบว่า หัวหน้าครัวเรือนชายในกลุ่มอายุ ๑๕-๒๙ ปีที่มีการศึกษาคงแต่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ขึ้นไปไม่นิยมอาชีพเกษตรกรรม ส่วนในกลุ่มอายุ ๓๐-๔๔ ปีที่มีการศึกษาคงแต่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ขึ้นไป

ตารางที่ ๔ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม จำแนกตามการศึกษาและอายุ

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๕.๒	๔.๓	๒๑.๕	๘.๑	๖.๙	๑๐๑.๐	๕๗๒
ทุกระดับอายุ							
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๖๘.๙	๓.๑	๑๐.๒	๑๐.๒	๗.๖	๑๐๐.๐	๑๙๖
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๖๖.๒	๑.๘	๒๐.๐	๔.๔	๗.๖	๑๐๐.๐	๒๒๕
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๖.๔	๔.๗	๒๔.๘	๘.๔	๕.๗	๑๐๐.๐	๔๘๘
ป.๗ ขึ้นไป	๒๕.๔	๑๔.๓	๓๖.๕	๑๒.๗	๑๑.๑	๑๐๐.๐	๖๓
๑๕,- ๒๙							
รวม	๖๐.๙	๗.๖	๒๐.๙	๖.๗	๓.๙	๑๐๐.๐	๑๐๕
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๘๕.๕	๙.๑	๒๗.๓	-	๑๘.๑	๑๐๐.๐	๑๑
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๘๑.๘	-	๑๘.๒	-	-	๑๐๐.๐	๑๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๖๔.๙	๙.๑	๑๕.๖	๗.๘	๒.๖	๑๐๐.๐	๗๗
ป.๗ ขึ้นไป	-	-	๘๓.๓	๑๖.๗	-	๑๐๐.๐	๖
๓๐,- ๔๙							
รวม	๕๖.๔	๓.๙	๒๓.๙	๗.๘	๘.๐	๑๐๐.๐	๕๘๕
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๖๖.๗	๑.๒	๘.๖	๑๓.๖	๙.๙	๑๐๐.๐	๘๑
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๖๖.๗	.๘	๒๒.๘	๒.๔	๗.๓	๑๐๐.๐	๑๒๓
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๔.๕	๓.๙	๒๖.๗	๗.๖	๗.๓	๑๐๐.๐	๓๓๐
ป.๗ ขึ้นไป	๒๗.๕	๑๕.๖	๓๓.๓	๑๑.๘	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๕๑
๕๐,-							
รวม	๖๔.๒	๓.๙	๑๖.๖	๙.๖	๕.๗	๑๐๐.๐	๒๘๒
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๗๓.๑	๓.๘	๙.๖	๘.๗	๔.๘	๑๐๐.๐	๑๐๕
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๖๓.๗	๓.๓	๑๖.๕	๗.๗	๘.๘	๑๐๐.๐	๙๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๕.๖	๓.๗	๒๕.๘	๑๒.๓	๒.๕	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๗ ขึ้นไป	๓๓.๓	๑๖.๗	๑๖.๗	๑๖.๗	๑๖.๖	๑๐๐.๐	๖

นิยมอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๒๗.๕ และในกลุ่มอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป นิยมใ้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นร้อยละ ๓๓.๓ จะเห็นได้ว่าจำนวนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่นิยมใ้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลไม่มากนักในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่สูงอายุ เมื่อพิจารณาความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่ออาชีพรับราชการของกนหนุ่มพบว่า ความนิยมในอาชีพรับราชการจะลดลงตามระดับอายุที่สูงขึ้น คือในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีร้อยละ ๔๓.๓ ที่นิยมใ้คนหนุ่มรับราชการ และลดลงเป็นร้อยละ ๓๓.๓ ในกลุ่มอายุ ๓๐-๔๕ ปี และเหลือเพียงร้อยละ ๑๖.๗ เท่านั้นในกลุ่มอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การศึกษามีผลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม

ตารางที่ ๕ พิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของกนสาว ปรากฏว่าร้อยละ ๕๑.๕ นิยมใ้กนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๑๖.๓ นิยมใ้กนสาวรับราชการ ร้อยละ ๑๑.๑ นิยมใ้กนสาวค้าขาย ร้อยละ ๑๐.๐ นิยมใ้กนสาวเป็นช่างฝีมือ เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นต้นไปนิยมใ้กนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๔.๖ ส่วนพวกที่มีระดับการศึกษาต่ำลงมาจะนิยมใ้กนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมสูงขึ้น คือผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นิยมใ้กนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๔๕.๔ ผู้ที่อ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕๕.๗ และเป็นร้อยละ ๖๐.๔ สำหรับผู้ที่ไม่มีการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงความนิยมใ้กนสาวรับราชการพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงนิยมใ้กนสาวรับราชการมากที่สุด คือผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนรอยของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมการประกอบอาชีพ
ของภรรยา จำแนกตามการศึกษาและอายุ

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๑.๕	๑๐.๐	๑๒.๓	๑๑.๑	๑๕.๑	๑๐๐.๐	๘๙๗
ทุกระดับอายุ							
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๖๐.๔	๖.๗	๗.๖	๑๑.๒	๑๔.๑	๑๐๐.๐	๑๘๗
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๕๘.๗	๗.๘	๑๐.๐	๗.๘	๑๔.๗	๑๐๐.๐	๒๓๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๘.๔	๑๒.๑	๑๓.๓	๑๑.๕	๑๓.๗	๑๐๐.๐	๔๘๘
ป.๗ ขึ้นไป	๘.๒	๑๓.๑	๒๗.๘	๑๘.๗	๓๑.๑	๑๐๐.๐	๖๑
๑๕-๒๔							
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๕๖.๗	๑๑.๕	๘.๖	๘.๗	๑๒.๕	๑๐๐.๐	๑๐๔
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๕๕.๕	๘.๑	๒๗.๓	๘.๑	๘.๐	๑๐๐.๐	๑๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๑.๘	-	๘.๑	-	๘.๑	๑๐๐.๐	๑๑
ป.๗ ขึ้นไป	๕๘.๔	๑๓.๐	๓.๘	๑๐.๔	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๗๗
ป.๗ ขึ้นไป	-	๒๐.๐	๖๐.๐	๒๐.๐	-	๑๐๐.๐	๕
๓๐-๔๕							
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๕๗.๒	๑๐.๘	๑๔.๒	๑๑.๐	๑๖.๘	๑๐๐.๐	๕๘๑
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๕๓.๗	๔.๘	๖.๑	๑๓.๘	๒๑.๘	๑๐๐.๐	๘๒
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๖๑.๒	๗.๘	๑๑.๖	๗.๐	๑๒.๘	๑๐๐.๐	๑๒๘
ป.๗ ขึ้นไป	๕๕.๘	๑๓.๓	๑๕.๕	๑๐.๘	๑๔.๕	๑๐๐.๐	๓๓๐
ป.๗ ขึ้นไป	๑๐.๐	๑๒.๐	๒๖.๐	๑๘.๐	๓๔.๐	๑๐๐.๐	๕๐
๕๐							
, อานไม่ออกเขียนไม่ได	๕๘.๕	๗.๘	๘.๒	๑๑.๗	๑๒.๘	๑๐๐.๐	๒๘๒
อานออกเขียนได-ต่ำกว่า ป.๔	๖๗.๓	๗.๗	๖.๗	๘.๖	๘.๗	๑๐๐.๐	๑๐๔
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๔.๘	๘.๘	๗.๗	๘.๘	๑๘.๗	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๗ ขึ้นไป	๕๕.๖	๖.๒	๑๓.๖	๑๔.๘	๘.๘	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๗ ขึ้นไป	-	๑๖.๗	๑๖.๗	๓๓.๓	๓๓.๓	๑๐๐.๐	๖

นิยมให้คนสาวรับราชการรอยละ ๒๗.๘ ความนิยมให้คนสาวรับราชการจะลดลงเมื่อระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนต่ำลง คือพวกที่จบชั้นประถมปีที่ ๔ นิยมให้คนสาวรับราชการ รอยละ ๑๓.๓ พวกที่อ่านออกเขียนได้มีเพียงรอยละ ๑๐.๐ และเหลือเพียงรอยละ ๘.๖ ในพวกที่ไม่มีการศึกษา

เมื่อนำอายุมาพิจารณาพบว่า ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่ออาชีพรับราชการของคนสาวนั้นจะลดลงตามกลุ่มอายุที่สูงขึ้น หัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๑๕-๒๔ ปีที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ นิยมให้คนสาวรับราชการรอยละ ๖๐.๐ ผู้ที่มีอายุ ๓๐-๔๔ ปีที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ นิยมให้คนสาวรับราชการรอยละ ๒๖.๐ ส่วนผู้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ มีเพียงรอยละ ๑๖.๘ เท่านั้นเอง ลักษณะดังกล่าวนี้เหมือนกับ ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม แสดงว่า การศึกษามีอิทธิพลที่สุดในกลุ่มสูงอายุ อาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าครัวเรือนในกลุ่มอายุ ดังกล่าวที่ได้รับการศึกษาสูงคือตั้งแต่จบชั้นประถมปีที่ ๘ ขึ้นไปมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จบเพียงแค่นั้นประถมปีที่ ๔ การศึกษาจึงไม่มีผลมากนักในกลุ่มอายุดังกล่าว

สรุปได้จากตารางทั้งสองแสดงว่า การศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาว ความนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะลดลงตามระดับการศึกษา นอกจากระดับการศึกษาแล้วมีปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่น่าพิจารณาคือ เช่น ความใกล้ชิด-ไกลจากเขตตัวเมืองอาจจะมีส่วนให้ชาวชนบทไม่นิยมอาชีพเกษตรกรรมก็เป็นได้ มีผู้ศึกษาพบว่าประชากรในเขตจังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับพระนคร-ธนบุรี ประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่าในจังหวัดอื่น ๆ คือประมาณรอยละ ๒๕ เท่านั้น แต่ผู้ที่ประกอบอาชีพที่มีไร เกษตรกรรมนั้นสูงถึงรอยละ ๒๕^๕

ข. การศึกษาคือสารมวลชน เป็นปัจจัยทางสังคมอีกประการหนึ่งที่นำมาศึกษา ซึ่งในที่นี้จะพิจารณาเรื่องการศึกษาและการอ่านหนังสือพิมพ์ของบรรดาหัวหน้าครัวเรือนชาย ผู้ให้คำตอบในแบบสอบถาม สำหรับวิทยุ นั้นเป็นเครื่องมือการติดต่อที่แพร่หลายมากกว่า วิธีอื่น ๆ ในเขตชนบทของประเทศไทยมากกว่าโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ซึ่งมีข้อจำกัดคือ ในเขตหมู่บ้านบางแห่งที่ตกเป็นเขตสำรวจนั้นยังไม่มีไฟฟ้าเข้าไปถึง และการศึกษาคือสารมวลชนโดยวิธีอื่น ๆ ก็สิ้นเปลืองกว่าวิทยุพบว่า ประมาณร้อยละ ๖๐ ของหัวหน้าครัวเรือน ในเขตชนบทที่มีวิทยุทรานซิสเตอร์อยู่ในครอบครัวยุ^๖ วิทยุสามารถกระจายเสียงถ่ายทอดไป ไคทุกหนทุกแห่ง โดยไม่จำเป็นต้องมีไฟฟ้ายิ่งในเขตนั้นจะต้องมีไฟฟ้ายิ่งกัน จึงนับได้ว่าวิทยุเป็น เครื่องมือการศึกษาคือสารที่ประชาชนในเขตชนบทนิยมที่สุด หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ตก เป็นตัวอย่างในเขตสำรวจโครงการวิจัยระยะยาวของสถาบันประชากรศาสตร์มีการฟังวิทยุ ทุกวันหรือเกือบทุกวันมีประมาณเพียงร้อยละ ๑๐ เท่านั้นที่ตอบว่าไม่เคยฟังวิทยุเลย^๗

ตารางที่ ๖ พิจารณาเรื่องการศึกษาโดยกล่าวถึงหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เคยฟังวิทยุ น่าจะนิยมโทรทัศน์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ฟังวิทยุทุกวัน จาก ตารางแสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนชายนิยมโทรทัศน์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๑ นิยมโทรทัศน์รับราชการร้อยละ ๒๑.๖ ค้าขายร้อยละ ๘.๑ และช่างฝีมือร้อยละ ๘.๓ เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เคยฟังวิทยุเลยนิยมโทรทัศน์ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๗ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมโทรทัศน์ประกอบ อาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๗ ส่วนอาชีพรับราชการเป็นอาชีพรองลงมาที่อยู่ในความ

^๖ Institute of Population Studies, Chulalongkorn University, "Review of Findings From the Longitudinal Study of Social, Economic and Demographic Change in Thailand" Working Paper No. 1 (Bangkok, Chulalongkorn University, 1973) p. 7

^๗ Institute of Population Studies, Chulalongkorn University, Ibid, p. 7

ตารางที่ ๖ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครุวีเรือนขายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคณทมนุญ จำแนกตามการพึ่งพิงวิทยุและระดับการศึกษา

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๘.๑	๔.๓	๒๑.๖	๘.๑	๖.๙	๑๐๐.๐	๘๖๘
ทุกระดับการศึกษา							
ทุกวัน	๕๖.๗	๕.๐	๒๔.๔	๘.๑	๕.๘	๑๐๐.๐	๕๔๐
เกือบทุกวัน	๕๘.๐	๔.๘	๒๑.๘	๘.๕	๔.๘	๑๐๐.๐	๑๐๕
ไม่บ่อย	๖๒.๓	๓.๕	๑๕.๘	๘.๓	๑๐.๑	๑๐๐.๐	๒๒๘
ไม่เคยฟัง	๕๘.๗	๓.๐	๒๐.๘	๖.๐	๑๐.๕	๑๐๐.๐	๖๗
ไม่มีวิทยุ	๗๘.๓	-	๑๓.๘	๓.๕	๓.๕	๑๐๐.๐	๒๘
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้							
รวม	๖๘.๘	๓.๑	๘.๘	๑๐.๕	๗.๘	๑๐๐.๐	๑๘๓
ทุกวัน	๗๑.๒	๒.๕	๑๒.๕	๘.๘	๕.๐	๑๐๐.๐	๘๐
เกือบทุกวัน	๗๑.๕	๗.๑	๗.๑	๑๕.๓	-	๑๐๐.๐	๑๕
ไม่บ่อย	๖๕.๐	๓.๑	๕.๗	๑๕.๑	๑๕.๑	๑๐๐.๐	๖๕
ไม่เคยฟัง	๖๒.๕	๔.๒	๑๖.๗	๘.๓	๘.๓	๑๐๐.๐	๖๕
ไม่มีวิทยุ	๘๐.๘	-	๘.๑	-	-	๑๐๐.๐	๑๑
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๖๖.๒	๑.๘	๒๐.๐	๕.๕	๗.๖	๑๐๐.๐	๒๖๕
ทุกวัน	๖๖.๑	๓.๐	๒๐.๓	๕.๓	๕.๓	๑๐๐.๐	๑๓๓
เกือบทุกวัน	๕๘.๐	-	๓๑.๘	๕.๖	๕.๖	๑๐๐.๐	๒๖
ไม่บ่อย	๖๖.๗	-	๑๖.๗	๒.๑	๑๕.๕	๑๐๐.๐	๕๘
ไม่เคยฟัง	๖๐.๐	-	๒๐.๐	๖.๗	๑๓.๓	๑๐๐.๐	๑๕
ไม่มีวิทยุ	๑๐๐.๐	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๗

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

	เกษตรกร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้ายาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๖.๔	๔.๗	๒๕.๐	๘.๒	๕.๗	๑๐๐.๐	๔๘๘
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗							
ทุกวัน	๕๕.๐	๔.๗	๒๖.๓	๘.๐	๖.๐	๑๐๐.๐	๒๗๘
เกือบทุกวัน	๕๘.๑	๖.๕	๒๒.๖	๘.๐	๔.๘	๑๐๐.๐	๖๖
ไมบ่อย	๖๐.๗	๔.๕	๒๒.๓	๗.๑	๕.๔	๑๐๐.๐	๑๑๒
ไม่เคยฟัง	๖๑.๖	๓.๘	๒๗.๐	๓.๘	๓.๘	๑๐๐.๐	๒๖
ไม่มีวิทยุ	๕๐.๐	-	๓๐.๐	๑๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
ป.๗ ขึ้นไป							
รวม	๒๕.๔	๑๔.๓	๓๖.๕	๑๒.๗	๑๑.๑	๑๐๐.๐	๖๓
ทุกวัน	๒๒.๔	๑๖.๓	๔๔.๘	๑๐.๒	๖.๒	๑๐๐.๐	๔๘
เกือบทุกวัน	๔๒.๘	-	๑๔.๓	๒๘.๖	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๗
ไมบ่อย	* ก	* ก	-	* ก	* ก	๑๐๐.๐	๔
ไม่เคยฟัง	-	-	-	-	* ก	๑๐๐.๐	๒
ไม่มีวิทยุ	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

นิยมของหัวหน้าครัวเรือน ผู้ที่ไม่เคยฟังวิทยุเลยนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพรับราชการ
 ร้อยละ ๒๐.๘ สำหรับผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๔.๔ จะเห็นได้ว่าเมื่อ
 พิจารณาโดยทั่วไปแล้วหัวหน้าครัวเรือนที่ฟังวิทยุทุกวันและไม่เคยฟังเลยไม่มีความแตกต่าง
 กันมากนักในเรื่องความนิยมในการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม

เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาพิจารณาคือพบว่า การฟังวิทยุทุกวันไม่มีผลต่อความ
 นิยมของหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาคำ ในหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงและ
 ฟังวิทยุทุกวันจะนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๒๒.๔ และความนิยม
 ให้คนหนุ่มประกอบอาชีพนี้จะสูงขึ้นเมื่อหัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาคำและที่ไม่มีการศึกษา
 ผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๔ ที่ฟังวิทยุทุกวันจะนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๔.๐
 และเพิ่มเป็นร้อยละ ๖๖.๐ ในผู้ที่มีการศึกษานอกระบบและ ความนิยมให้คนหนุ่ม
 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นร้อยละ ๗๑.๒ ในผู้ที่ไม่มีการศึกษาเลย

เมื่อพิจารณาความนิยมที่มีต่ออาชีพรับราชการของคนหนุ่มพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูง
 และฟังวิทยุทุกวันจะนิยมอาชีพรับราชการมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาคำและฟังวิทยุทุกวัน คือ
 ผู้ที่ไม่มีการศึกษาแต่ฟังวิทยุทุกวัน นิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๑๒.๕ ผู้ที่จบชั้น
 ประถมปีที่ ๔ ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๐.๓ และผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๔
 ที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๖.๓ และผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๗ เป็นคนไป
 ที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๔๔.๘

สรุปโดยทั่วไปการฟังวิทยุมีผลเพียงเล็กน้อยต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชาย
 ในการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม ผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันจะนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรม
 น้อยกว่าผู้ที่ไม่เคยฟังวิทยุเลย แต่เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาควบคุมก็ปรากฏว่าความนิยม
 ในอาชีพเกษตรกรรมจะมากกว่าอาชีพอื่นในผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันและมีมีการศึกษาคำ ความนิยมใน
 อาชีพเกษตรกรรมจะลดลงในผู้ที่ฟังวิทยุทุกวัน แต่มีการศึกษาสูงขึ้น

ตารางที่ ๗ แสดงถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาว เมื่อพิจารณาจากตารางปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๕ ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ ๑๖.๓ อาชีพค้าขายร้อยละ ๑๐.๘ ขางไม่มีร้อยละ ๑๐.๑ เมื่อพิจารณาตัวเลขจะพบว่าลักษณะความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาวมีโครงสร้างคล้ายความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม ร้อยละ ๕๕.๘ ของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เคยฟังวิทยุ โดยนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นร้อยละ ๔๕.๐ ของผู้ที่ฟังวิทยุทุกวัน นิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมรองลงมา ความนิยมในอาชีพอื่นของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ฟังวิทยุจะน้อยกว่าผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันคือเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ของผู้ที่ไม่เคยฟังวิทยุและร้อยละ ๑๔.๕ ของผู้ที่ฟังวิทยุทุกวัน จากตัวเลขแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนักในเรื่องความนิยมต่อการประกอบอาชีพ

เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาพิจารณาพร้อมกับการฟังวิทยุก็ปรากฏว่า การฟังวิทยุไม่มีผลต่อหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาคำ การฟังวิทยุจะมีผลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของคนสาวในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๗ เป็นต้นไป ผู้ที่คอยการศึกษาที่แม่จะฟังวิทยุทุกวันก็ตามจะนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุดคือหัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมปีที่ ๗ ที่ฟังวิทยุทุกวัน นิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๔.๓ ผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ ที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๔๔.๖ ผู้ที่อ่านออกเขียนได้ที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนสาวทำการเกษตรกรรมถึงร้อยละ ๕๗.๖ และผู้ที่ไม่มีการศึกษาเลยแม้จะฟังวิทยุทุกวัน แต่ก็นิยมให้คนสาวทำเกษตรกรรมร้อยละ ๖๗.๐ ส่วนอาชีพรับราชการก็มีลักษณะตรงกันข้ามคือผู้ที่ไม่มีการศึกษาที่ฟังวิทยุทุกวัน นิยมให้

ตารางที่ ๗ อัตราส่วนร้อยละของหัวหยากข้าวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของนสาว จำแนกตามการพึ่งวิทย์และระดับการศึกษา

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๑.๕	๑๐.๑	๑๒.๓	๑๐.๙	๑๕.๒	๑๐๐.๐	๙๙๔
ทุกระดับการศึกษา							
ทุกวัน	๔๘.๐	๑๐.๕	๑๔.๕	๑๐.๘	๑๖.๒	๑๐๐.๐	๕๔๔
เกือบทุกวัน	๔๗.๖	๑๕.๔	๑๑.๗	๑๑.๗	๑๓.๖	๑๐๐.๐	๑๐๓
ไม่บ่อย	๕๘.๓	๘.๗	๘.๒	๑๑.๓	๑๓.๕	๑๐๐.๐	๒๓๐
ไม่เคยฟัง	๕๘.๘	๒.๙	๑๓.๒	๕.๙	๑๙.๒	๑๐๐.๐	๖๘
ไม่มีวิทย์	๖๖.๒	๑๐.๓	๓.๔	๑๗.๒	๖.๙	๑๐๐.๐	๒๙
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้							
รวม	๖๐.๘	๖.๗	๗.๒	๑๐.๘	๑๔.๕	๑๐๐.๐	๑๙๔
ทุกวัน	๖๗.๑	๗.๓	๘.๕	๘.๕	๘.๖	๑๐๐.๐	๘๒
เกือบทุกวัน	๕๐.๐	๗.๑	๑๔.๓	๑๔.๓	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๑๔
ไม่บ่อย	๕๔.๐	๗.๙	๔.๘	๑๒.๗	๒๐.๖	๑๐๐.๐	๒๓
ไม่เคยฟัง	๕๘.๓	๔.๒	๘.๓	๘.๓	๒๐.๙	๑๐๐.๐	๒๔
ไม่มีวิทย์	๗๒.๗	-	-	๑๘.๒	๙.๑	๑๐๐.๐	๑๑
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๕๙.๗	๗.๘	๑๐.๐	๗.๘	๑๔.๗	๑๐๐.๐	๒๓๑
ทุกวัน	๕๗.๒	๙.๔	๑๐.๒	๙.๔	๑๓.๘	๑๐๐.๐	๑๓๘
เกือบทุกวัน	๔๗.๖	-	๑๙.๐	๑๔.๓	๑๙.๑	๑๐๐.๐	๒๑
ไม่บ่อย	๖๕.๓	๘.๒	๖.๑	๒.๐	๑๘.๔	๑๐๐.๐	๔๙
ไม่เคยฟัง	๖๖.๕	๖.๓	๑๒.๕	๖.๒	๑๒.๕	๑๐๐.๐	๑๖
ไม่มีวิทย์	๑๐๐.๐	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๗

ตารางที่ ๗ (ต่อ)

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๔๘.๔	๑๒.๑	๑๓.๕	๑๑.๓	๑๓.๗	๑๐๐.๐	๔๘๘
ป.๕-ต่ำกว่า ป.๗							
ทุกวัน	๔๔.๖	๑๒.๐	๑๔.๕	๑๑.๒	๑๗.๓	๑๐๐.๐	๒๗๖
เกือบทุกวัน	๕๐.๐	๑๙.๔	๘.๗	๘.๗	๑๑.๒	๑๐๐.๐	๖๒
ไมบ่อย	๕๘.๖	๘.๖	๑๑.๔	๑๓.๒	๖.๒	๑๐๐.๐	๑๑๔
ไม่เคยฟัง	๖๑.๕	-	๑๘.๒	๓.๘	๑๕.๔	๑๐๐.๐	๒๖
ไม่มีวิทยุ	๓๐.๐	๓๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
ป.๗ ขึ้นไป							
รวม	๘.๒	๑๓.๑	๒๗.๘	๑๘.๗	๓๑.๑	๑๐๐.๐	๖๑
ทุกวัน	๘.๓	๑๐.๔	๓๕.๔	๑๖.๗	๒๘.๒	๑๐๐.๐	๔๘
เกือบทุกวัน	๑๖.๗	๔๘.๘	-	๑๖.๗	๑๖.๗	๑๐๐.๐	๖
ไมบ่อย	-	-	-	* ก	* ก	๑๐๐.๐	๔
ไม่เคยฟัง	-	-	-	-	* ก	๑๐๐.๐	๒
ไม่มีวิทยุ	-	-	-	* ก	-	๑๐๐.๐	๑

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

คนสาวรับราชการ รอยละ ๘.๕ ผู้ที่อ่านออกเขียนได้ที่ฟังวิทยุทุกวันนิยมให้คนสาวรับราชการ รอยละ ๑๐.๒ รอยละ ๑๔.๘ ของผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ ที่ฟังวิทยุทุกวัน และเพิ่มขึ้นเป็น รอยละ ๓๕.๔ ในผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ เป็นต้นไป และฟังวิทยุทุกวัน

สรุปใจ เช่นเดียวกับความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มคือ โดยทั่วไป การฟังวิทยุจะมีผลลดน้อยทอนความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยต่อการ ประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวซึ่งเมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาควบคุมแล้วพบว่า การฟังวิทยุ ทุกวันไม่มีผลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนในการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาว ถ้า หัวหน้าครัวเรือนเหล่านั้นเป็นผู้ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาต่ำเพียงแค่อ่านออกเขียนได้ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าสำหรับผู้ที่ยกออกการศึกษา หรือไม่มีการศึกษานั้น แม้จะฟังวิทยุกันแต่ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นประเภทฟังละครวิทยุหรือพวกชาวชาวยาน เพลงลูกทุ่งต่าง ๆ มากกว่า ที่จะฟังรายการด้านวิชาการหรือข่าวสารนารูต่าง ๆ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงอาจจะมี ความสนใจฟังข่าวสารบ้านเมือง ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร หรือข่าว ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ ทำให้มีความคิดอันกว้างขวาง เปลี่ยนแปลงความนิยมในการ ประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวไป อีกประการหนึ่งอาจจะ เป็นเพราะการศึกษาไม่ได้มี อิทธิพลต่อชาวชนบทไทยมากเท่ากับฐานะทางเศรษฐกิจ ชาวชนบทมักจะไม่คิดถึงการศึกษา

บุญมา นกรินทร์ และอื่น ๆ "รายละเอียดของตำบลทับน้ำ จังหวัดอุทัยฯ"
วารสารสังคมศาสตร์ ฉบับพิเศษ รายงานเบื้องต้นการวิจัยอุทัยฯ สถาบันวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรกฎาคม ๒๕๑๔ (พระนคร:
โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, ๒๕๑๔) หน้า ๑๘๖

ของบุตร มีส่วนน้อยที่อยากไปสมัครหลานใดก็ตามเขาเล่าเรียนในชั้นสูง ๆ หากฐานะทางเศรษฐกิจดีจึงจะหันมานิยมไปสมัครหลานใดก็ตามเขาเล่าเรียนสูง ซึ่งจะมีผลต่อไปถึงความนิยมที่ต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม

จะเห็นได้ว่า แม้การที่วิทยาลัยทวันจะมีอิทธิพลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง แต่โดยทั่วไปแล้วอาชีพเกษตรกรรมก็ยังเป็นอาชีพที่ชาวชนบทนิยมในคนหนุ่ม-คนสาวทำเป็นอันดับแรก เว้นแต่ความนิยมในอาชีพเกษตรกรรมจะลดน้อยลงตามวิทยาลัยน้อย ๆ และมีการศึกษาสูง การที่หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยนิยมในคนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่มากนั้นอาจจะเป็นเพราะความเคยชินกับอาชีพเกษตรกรรมดั้งเดิมที่ทำมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ แต่เมื่อการศึกษาสูงขึ้นชาวชนบทก็หันไปนิยมอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เกษตรกรรมมากขึ้น จึงเริ่มเปลี่ยนแปลงความนิยมในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวไป

การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นปัจจัยทางสังคมอีกตัวหนึ่งที่นำมาพิจารณา ถึงแม้ว่าจะไม่คอยแพร่หลายนักในหมู่วิวชนบทซึ่งมีสาเหตุอันเป็นข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น ระดับการศึกษาของชาวชนบทที่ส่วนใหญ่จบเพียงแคว้นประถมปีที่ ๔ เมื่อบุคคลเหล่านี้จบการศึกษาภาคบังคับแล้วส่วนใหญ่ออกมาทำมาหากินไม่คอยมีโอกาสได้ฝึกฝนวิชาที่ใดเล่าเรียนมา จึงทำให้ลืมหนังสือเสียหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว นอกจากนั้นความยากลำบากในการประกอบอาชีพและการคมนาคมขนส่งทำให้ชาวชนบทไม่ค่อยสนใจที่จะอ่านหนังสือพิมพ์กัน แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่สนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์เพียงพอที่จะนำมาศึกษาได้

ในเรื่องเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์นี้ขอสมมติฐานว่า หัวหน้าครัวเรือนที่อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ จะนิยมในคนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมลดน้อยลงกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์เลย

ตารางที่ ๘ หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพ
เกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๕ ข้าราชการร้อยละ ๒๓.๕ อาชีพค้าขายร้อยละ ๘.๖ และ
อาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๘.๖ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์พบว่า หัวหน้า
ครัวเรือนที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๒๔.๘
และผู้ที่ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลยนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๕.๖
ส่วนผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๔๐.๐ ส่วนผู้ที่ไม่เคยอ่าน
เลยนิยมให้คนหนุ่มรับราชการเพียงร้อยละ ๑๘.๖ เท่านั้น

เมื่อนำเอาอายุเขามาพิจารณาก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือความนิยมในอาชีพ
เกษตรกรรมจะลดน้อยลงในกลุ่มผู้ที่ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย แต่มีข้อน่าสังเกตคือ
ความนิยมในอาชีพเกษตรกรรมจะมากขึ้นในหัวหน้าครัวเรือนวัยกลางคนคือช่วงอายุ ๓๐-
๔๕ ปี ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและยิ่งมากขึ้นไปอีกในหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๒๔.๓ ในผู้ที่
อายุ ๓๐-๔๕ ปีที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและเป็นร้อยละ ๔๐.๐ ของผู้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป
และอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน

ตารางที่ ๙ พิจารณาหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบ
อาชีพของคนสาวปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนชายนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ร้อยละ ๕๐.๐ ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ ๑๓.๖ ประกอบอาชีพค้าขายร้อยละ ๑๑.๖
เมื่อพิจารณาตามการอ่านหนังสือพิมพ์ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน
นิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๘.๘ ในขณะที่ผู้ที่ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์
เลยนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๗.๗ ส่วนอาชีพรับราชการและ
ค้าขายเป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมรองลงมาจากการทำเกษตรกรรมคือหัวหน้าครัวเรือนที่

ตารางที่ ๘ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามการอ่านหนังสือพิมพ์และระดับอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	คหกร	อื่นๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๖.๘	๔.๖	๒๓.๕	๘.๒	๖.๘	๑๐๐.๐	๘๒๕
ทุกระดับอายุ	ทุกวัน	๒๕.๕	๖.๗	๔๐.๐	๑๑.๑	๑๗.๘	๑๐๐.๐	๕๕
	เกือบทุกวัน	๓๘.๗	๖.๘	๓๗.๐	๕.๕	๑๑.๐	๑๐๐.๐	๗๓
	นานๆ ครั้ง	๕๖.๘	๕.๘	๒๓.๓	๘.๘	๔.๓	๑๐๐.๐	๓๗๗
	ไม่เคยอ่าน	๖๕.๒	๒.๔	๑๘.๖	๖.๔	๗.๔	๑๐๐.๐	๓๒๘
	อาทิตย์ละครั้ง	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
๑๕ - ๒๔ ปี	รวม	๖๒.๑	๖.๘	๒๐.๔	๖.๘	๓.๘	๑๐๐.๐	๑๐๓
	ทุกวัน	-	* ก	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๓
	เกือบทุกวัน	๖๒.๕	-	๒๕.๐	-	๑๒.๕	๑๐๐.๐	๘
	นานๆ ครั้ง	๕๔.๒	๑๐.๔	๒๐.๘	๑๐.๔	๔.๒	๑๐๐.๐	๔๘
	ไม่เคยอ่าน	๗๕.๐	๒.๓	๑๕.๘	๔.๕	๒.๓	๑๐๐.๐	๔๔
อาทิตย์ละครั้ง	-	-	-	-	-	-	-	
๓๐ - ๔๙ ปี	รวม	๕๕.๔	๔.๔	๒๕.๕	๗.๓	๗.๔	๑๐๐.๐	๕๒๒
	ทุกวัน	๒๕.๓	๕.๔	๓๗.๘	๑๐.๘	๒๑.๖	๑๐๐.๐	๓๗
	เกือบทุกวัน	๓๕.๓	๗.๘	๔๓.๑	๒.๐	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๕๑
	นานๆ ครั้ง	๕๗.๘	๔.๓	๒๔.๐	๘.๘	๔.๐	๑๐๐.๐	๒๕๔
	ไม่เคยอ่าน	๖๓.๘	๓.๓	๒๐.๐	๔.๔	๘.๔	๑๐๐.๐	๑๘๖
อาทิตย์ละครั้ง	-	-	-	-	-	-	-	
๕๐ ปีขึ้นไป	รวม	๕๘.๓	๔.๐	๒๐.๑	๑๑.๑	๖.๕	๑๐๐.๐	๑๘๘
	ทุกวัน	๔๐.๐	-	๔๐.๐	๒๐.๐	-	๑๐๐.๐	๕
	เกือบทุกวัน	๔๓.๐	๗.๑	๒๑.๔	๒๑.๔	๗.๑	๑๐๐.๐	๑๔
	นานๆ ครั้ง	๕๔.๗	๘.๐	๒๒.๗	๘.๓	๕.๓	๑๐๐.๐	๗๕
	ไม่เคยอ่าน	๖๓.๕	๑.๐	๑๗.๓	๑๐.๖	๗.๖	๑๐๐.๐	๑๐๔
อาทิตย์ละครั้ง	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑	

* ก. จำแนกตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนสาว จำแนกตามการอ่านหนังสือพิมพ์และระดับอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๐.๐	๑๐.๖	๑๓.๒	๑๑.๒	๑๕.๐	๑๐๐.๐	๘๒๘
ทุกระดับอายุ	ทุกวัน	๘.๘	๑๑.๑	๒๒.๒	๒๔.๕	๓๓.๓	๑๐๐.๐	๔๕
	เกือบทุกวัน	๒๕.๐	๑๔.๗	๒๗.๘	๘.๘	๒๓.๖	๑๐๐.๐	๖๘
	นานๆ ครั้ง	๕๒.๔	๑๐.๖	๑๒.๒	๑๓.๐	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๓๗๘
	ไม่เคยอ่าน	๕๗.๗	๘.๕	๑๐.๒	๘.๐	๑๔.๖	๑๐๐.๐	๓๓๖
	อาทิตย์ละครั้ง	-	๑	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
๑๕ - ๒๔ ปี	รวม	๕๗.๘	๑๐.๘	๘.๘	๘.๘	๑๓.๘	๑๐๐.๐	๑๐๒
	ทุกวัน	-	-	* ๑	* ๑	* ๑	๑๐๐.๐	๓
	เกือบทุกวัน	๒๘.๖	๑๔.๓	๑๔.๓	๑๔.๒	๒๘.๖	๑๐๐.๐	๗
	นานๆ ครั้ง	๕๔.๒	๑๒.๕	๘.๓	๑๐.๔	๑๔.๖	๑๐๐.๐	๔๘
	ไม่เคยอ่าน	๗๐.๕	๘.๑	๖.๘	๔.๕	๘.๑	๑๐๐.๐	๔๔
อาทิตย์ละครั้ง	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐	-	
๓๐ - ๔๙ ปี	รวม	๔๖.๗	๑๑.๒	๑๕.๒	๑๑.๒	๑๕.๗	๑๐๐.๐	๕๒๗
	ทุกวัน	๑๐.๘	๑๐.๘	๒๑.๖	๒๑.๖	๓๕.๒	๑๐๐.๐	๓๗
	เกือบทุกวัน	๑๖.๗	๑๘.๘	๓๓.๓	๖.๒	๒๕.๐	๑๐๐.๐	๔๘
	นานๆ ครั้ง	๕๑.๘	๑๐.๒	๑๒.๘	๑๓.๓	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๒๕๕
	ไม่เคยอ่าน	๕๘.๕	๑๐.๗	๑๒.๓	๗.๕	๑๕.๐	๑๐๐.๐	๑๘๗
อาทิตย์ละครั้ง	-	-	-	-	-	-	-	
๕๐ ปีขึ้นไป	รวม	๕๘.๓	๘.๐	๑๐.๑	๑๒.๖	๑๔.๐	๑๐๐.๐	๑๘๘
	ทุกวัน	-	* ๑	* ๑	* ๑	* ๑	๑๐๐.๐	๕
	เกือบทุกวัน	๕๓.๘	-	๑๕.๘	๑๕.๘	๑๕.๘	๑๐๐.๐	๑๓
	นานๆ ครั้ง	๕๓.๓	๑๐.๗	๑๒.๐	๑๓.๓	๑๐.๗	๑๐๐.๐	๗๕
	ไม่เคยอ่าน	๕๘.๑	๗.๖	๗.๖	๑๐.๕	๑๖.๒	๑๐๐.๐	๑๐๕
อาทิตย์ละครั้ง	-	* ๑	-	-	-	๑๐๐.๐	๑	

* ๑. จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันนิยมให้คนสาวรับราชการรอยละ ๒๒.๒ ในขณะที่ผู้ที่ไม่เคยอ่านเลย
นิยมให้คนสาวรับราชการรอยละ ๑๐.๑ และผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันนิยมให้คนสาว
ค้าขายรอยละ ๒๘.๕ และผู้ที่ไม่เคยอ่านเลยนิยมให้คนสาวค้าขายรอยละ ๘.๐

เราจะเห็นได้ว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ของหัวหน้าครัวเรือนนี้ ผลต่อความนิยมใน
การประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวมาก ผู้ที่มีโอกาสได้อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ มักไม่
นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่จะนิยมให้บุคคลเหล่านั้นประกอบอาชีพอื่น ๆ
กันมากขึ้น เช่น รับราชการ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าครัวเรือนเหล่านั้นเห็นว่าอาชีพ
รับราชการ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากบุคคลโดยทั่วไป รวมทั้งมีโอกาสก้าวหน้า
มากกว่าการทำเกษตรกรรม อาชีพค้าขายก็เป็นอาชีพในความนิยมอีกอาชีพหนึ่งซึ่งอาจจะ
เป็นเพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่สร้างความมั่งคั่งให้แก่ตนเองได้ มีรายได้ดี ทำให้เป็นบุคคล
ที่ร่ำรวยกว่าผู้อื่นแม้จะไม่มีหน้าที่ราชการก็ตาม

สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้หัวหน้าครัวเรือนหันมานิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบ
อาชีพอื่น ๆ ที่มีในเกษตรกรรมนั้น อาจจะเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนที่อ่านหนังสือพิมพ์
บ่อย ๆ นั้นมักเป็นผู้มีการศึกษาพอสมควร มีความคิดอ่านกว้างขวางก้าวหน้าและมีเหตุผล
อื่น ๆ อีก อาทิเช่น การจะประกอบเกษตรกรรมให้ได้ผลดีจะต้องมีการลงทุนในการผลิต
แต่ฐานะทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของชาวนมยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ไม่สามารถทำรายได้
มาปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตได้ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอ เกิดภาวะ
หนี้สิน จึงทำให้หัวหน้าครัวเรือนเหล่านี้ไม่นิยมที่จะให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพ
เกษตรกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นสาเหตุให้ชาวนมไทยไม่นิยมให้คนหนุ่ม-
คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกต่อไป

ค. ความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ

เรื่องที่เราจะพิจารณาต่อมาคือ ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ ชาวชนบทไทยส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๖.๖ นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนั้นยังเชื่อดูในเรื่องโหราศาสตร์ เรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาติอื่น ๆ อีกด้วย^{๑๐} ในวิทยานิพนธ์ตาราง ก. อัตราส่วนของหัวหนาก้าวเรือนจำแนกตามศาสนา

ศาสนา	อัตราร้อยละ
รวม	๑๐๐.๐
พุทธ	๘๖.๖
อิสลาม	๒.๗
โปรเตสแตนต์	๐.๕
แคทอลิก	๐.๑
ขงจื้อ	๐.๑

เรื่องนี้จึงได้นำเอาปัจจัยทางด้านสังคมมาศึกษา โดยมีข้อสมมติฐานว่าผู้ที่มีความยึดมั่นเชื่อดูในเรื่องดวงชะตาอย่างมากจะนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ไม่เชื่อดูในเรื่องดวงชะตา

^{๑๐}ไพฑูริย์ เกื้อแก้ว, ลักษณะสังคมไทย, (พระนคร: โรงพิมพ์เดียงเชียงใหม่เจริญ

ตารางที่ ๑๐ จากตัวเลขปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๗ ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ ๒๑.๑ อาชีพค้าขายร้อยละ ๘.๑ และอาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๘.๓ เมื่อพิจารณาความเชื่อในเรื่องดวงชะตาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๖.๐ ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๘ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาตินี้มีอิทธิพลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชาวชนบทไทย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะลัทธิความเชื่อที่แตกต่าง ๆ ยังเป็นสิ่งที่ยึดมั่นของชาวชนบท ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาค่ำหากได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีความคิดกว้างขวางไกลออกไปอีก ความเชื่อในเรื่องสิ่งนอกเหนือธรรมชาติต่าง ๆ ก็จะถูกลดน้อยลงไป

อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่ชาวชนบทไทยนิยมให้คนหนุ่มทำรองไปจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หัวหน้าครัวเรือนที่มีความเชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๐.๑ ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๔.๖ เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพค้าขายปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนที่เชื่อในเรื่องดวงชะตาเป็นอย่างยิ่งนิยมให้คนหนุ่มค้าขายร้อยละ ๘.๖ ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตาเป็นอย่างยิ่งนิยมให้คนหนุ่มค้าขายร้อยละ ๘.๕

เมื่อพิจารณาเรื่องความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาติตามระดับอายุแล้วพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่อายุระหว่าง ๓๐-๔๕ ปีที่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๑๕-๒๕ ปี และ ๕๐ ปีขึ้นไปที่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๓ ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนในกลุ่มอายุ ๑๕-๒๕ ปีจะนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรกรรมร้อยละ ๖๓.๓

ตารางที่ ๑๐ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชาวนมทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและระดั้มอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๘.๗	๘.๓	๒๑.๑	๘.๒	๒.๙	๑๐๐.๐	๑๐๐๕
ทุกระดั้มอายุ	เชื่อมาก	๒๖.๐	๘.๓	๒๐.๑	๘.๖	๕.๐	๑๐๐.๐	๒๗๙
	เชื่อ	๕๙.๕	๘.๘	๒๐.๖	๘.๕	๒.๖	๑๐๐.๐	๔๓๗
	เฉย ๆ	๕๒.๘	๕.๖	๒๕.๐	๒.๙	๙.๗	๑๐๐.๐	๗๒
	ไม่เชื่อ	๒๐.๑	๓.๒	๒๐.๗	๒.๙	๙.๑	๑๐๐.๐	๑๘๘
	ไม่เชื่ออย่างยิ่ง	๕๒.๘	-	๒๘.๖	๙.๕	๙.๕	๑๐๐.๐	๒๑
	เชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้ง	๒๖.๗	-	๓๓.๓	-	-	๑๐๐.๐	๖
	อื่น ๆ	๕๐.๐	-	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๒
๑๕ - ๒๙ ปี	รวม	๒๒.๘	๒.๘	๑๙.๗	๒.๐	๕.๑	๑๐๐.๐	๑๑๗
	เชื่อมาก	๒๓.๓	๑๒.๗	๑๓.๓	๒.๗	-	๑๐๐.๐	๓๐
	เชื่อ	๕๘.๒	๓.๖	๒๓.๖	๗.๓	๗.๓	๑๐๐.๐	๕๕
	เฉย ๆ	๗๖.๙	๗.๗	๗.๗	-	๗.๗	๑๐๐.๐	๑๓
	ไม่เชื่อ	๒๒.๕	-	๒๕.๐	๒.๓	๒.๒	๑๐๐.๐	๑๖
	ไม่เชื่ออย่างยิ่ง	* ก	-	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๒
	เชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้ง	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
	อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	คหกร	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๖.๓	๔.๑	๒๓.๕	๗.๘	๗.๘	๑๐๐.๐	๕๘๑
๓๐ - ๔๔ ปี	เชื่องมาก	๕๕.๓	๓.๑	๒๔.๗	๘.๐	๕.๘	๑๐๐.๐	๑๖๒
	เชื่อง	๕๔.๕	๖.๒	๒๑.๘	๒.๓	๘.๑	๑๐๐.๐	๒๔๒
	เฉย ๆ	๕๐.๐	๔.๓	๓๐.๕	๘.๗	๖.๕	๑๐๐.๐	๔๖
	ไม่เชื่อง	๕๘.๘	๑.๖	๒๑.๘	๗.๘	๘.๘	๑๐๐.๐	๑๒๒
	ไม่เชื่องอย่างยิ่ง	๕๗.๑	-	๒๘.๖	-	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๑๔
	เชื่องครึ่งไม่เชื่องครึ่ง	*ก	-	*ก	-	-	-	๓-
	อื่น ๆ	*ก	-	*ก	-	-	-	๒
๕๐ ปีขึ้นไป	รวม	๖๔.๖	๓.๗	๑๖.๘	๘.๘	๕.๕	๑๐๐.๐	๒๘๗
	เชื่องมาก	๖๖.๗	๒.๓	๑๓.๘	๑๐.๓	๖.๘	๑๐๐.๐	๘๗
	เชื่อง	๖๘.๖	๒.๘	๑๗.๑	๘.๓	๒.๑	๑๐๐.๐	๑๔๐
	เฉย ๆ	๓๘.๕	๗.๗	๒๓.๑	๗.๗	๒๓.๐	๑๐๐.๐	๑๓
	ไม่เชื่อง	๖๐.๐	๘.๐	๑๘.๐	๖.๐	๘.๐	๑๐๐.๐	๕๐
	ไม่เชื่องอย่างยิ่ง	*ก	-	*ก	*ก	-	๑๐๐.๐	๕
	เชื่องครึ่งไม่เชื่องครึ่ง	*ก	-	*ก	-	-	๑๐๐.๐	๒
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	

*ก. จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

และในกลุ่มอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ที่เชื่อในเรื่องดวงชะตามากนิยมให้คนหนุ่มทำ เกษตรกรรมเท่ากับ ร้อยละ ๖๖.๗ ซึ่งในกรณีนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าครัวเรือนในวัยหนุ่มนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ ในการขายดิน หรือระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมยังมีน้อย จึงยังมีค่านิยม อาชีพเกษตรกรรมอยู่ ความนิยมต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มในหัวหน้าครัวเรือนในวัย กลางคนนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไป เพราะประสบความสำเร็จในการขายดินออกไปนอกเขตที่อยู่อาศัย มากขึ้น มีโอกาสติดต่อกับโลกภายนอกที่เจริญก้าวหน้า จึงเห็นว่ามีอาชีพอื่น ๆ ที่ดีกว่าการ ทำเกษตรกรรม จึงมีแนวโน้มที่จะหัน ไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่มีโอกาส เกษตร ครอบงำ

ส่วนอาชีพรับราชการนั้นเป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาว ชนบทไทยเป็นอันดับรองลงมาของทั้งหัวหน้าครัวเรือนที่เชื่อในเรื่องดวงชะตาอย่างยิ่ง และผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตาเป็นอย่งยิ่ง ยกเว้นหัวหน้าครัวเรือนในกลุ่มอายุ ๑๕- ๒๕ ปีที่นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพช่างฝีมือ เช่น ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง มากกว่าที่จะให้ รับราชการ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะมีรายได้ มีโอกาสเลื่อนย้ายไปยังแหล่งต่าง ๆ ได้

ตารางที่ ๑๑ จะได้พิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทย ที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาว จากตัวอย่างปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนสาว ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๓ อาชีพรับราชการร้อยละ ๑๑.๕ อาชีพค้าขาย ร้อยละ ๑๑.๐ และอาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๘.๘ เมื่อพิจารณาความเชื่อในเรื่องดวงชะตา ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนสาวประกอบ อาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๐.๗ ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตาเลยนิยมให้คนสาวทำ การเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๔๖.๘ เท่านั้น แต่มีข้อสังเกตคือหัวหน้าครัวเรือนชาย ชาวชนบทไทยจะนิยมให้คนสาวรับราชการและค้าขาย ซึ่งเป็นพวกที่ไม่ต้องใจแรงงานมี จำนวนใกล้เคียงกันคือผู้ที่เชื่อในเรื่องดวงชะตานิยมให้คนสาวรับราชการและค้าขาย ร้อยละ ๑๑.๕ เท่ากัน ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในเรื่องดวงชะตาเป็นอย่งยิ่งนิยมให้คนสาวรับ ราชการและค้าขายร้อยละ ๑๔.๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนรอยของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของภรรยา จำแนกตามความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและระดับอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	กาขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๒.๓	๘.๘	๑๑.๘	๑๑.๐	๑๕.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐๘
ทุกระดับอายุ	เชื่อมาก	๕๖.๓	๑๐.๑	๑๑.๘	๑๑.๘	๑๔.๕	๑๐๐.๐	๒๓๘
	เชื่อ	๕๓.๐	๑๑.๑	๑๑.๕	๑๑.๕	๑๓.๑	๑๐๐.๐	๔๕๐
	เฉย ๆ	๕๕.๔	๘.๑	๑๘.๘	๘.๑	๑๓.๕	๑๐๐.๐	๓๔
	ไม่เชื่อ	๕๒.๔	๘.๖	๘.๖	๑๐.๒	๑๘.๒	๑๐๐.๐	๑๘๓
	ไม่เชื่ออย่างยิ่ง	๔๒.๘	-	๑๔.๓	๑๔.๓	๒๘.๕	๑๐๐.๐	๒๑
	เชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้ง	๑๖.๓	๓๓.๓	๓๓.๓	-	๑๖.๓	๑๐๐.๐	๖
	อื่น ๆ	* ก	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๓
๑๕ - ๒๔ ปี	รวม	๕๘.๖	๑๐.๓	๘.๕	๘.๖	๑๓.๐	๑๐๐.๐	๑๑๖
	เชื่อมาก	๕๓.๓	๑๓.๓	๖.๓	๑๖.๓	๑๐.๐	๑๐๐.๐	๓๐
	เชื่อ	๕๓.๓	๑๑.๑	๑๓.๐	๓.๕	๑๔.๘	๑๐๐.๐	๕๔
	เฉย ๆ	๘๕.๓	๓.๑	๓.๖	-	-	๑๐๐.๐	๑๔
	ไม่เชื่อ	๖๖.๓	-	๖.๓	๖.๖	๒๐.๐	๑๐๐.๐	๑๕
	ไม่เชื่ออย่างยิ่ง	* ก	-	-	-	* ก	๑๐๐.๐	๒
	เชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้ง	-	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๔๗.๘	๑๐.๗	๑๓.๘	๑๐.๘	๑๖.๖	๑๐๐.๐	๕๘๗
๓๐ - ๔๙ ปี	เชื่อกว่า	๔๘.๔	๑๑.๑	๑๔.๘	๑๐.๕	๑๔.๒	๑๐๐.๐	๑๖๒
	เชื่อ	๔๗.๔	๑๒.๖	๑๒.๖	๑๒.๑	๑๕.๓	๑๐๐.๐	๒๔๗
	เฉย ๆ	๕๑.๑	๒.๑	๒๓.๔	๘.๕	๑๔.๘	๑๐๐.๐	๔๗
	ไม่เชื่อ	๔๖.๗	๘.๘	๑๑.๕	๑๐.๗	๒๑.๓	๑๐๐.๐	๑๒๒
	ไม่เชื่อกว่า	๔๒.๘	-	๑๔.๓	๗.๑	๓๕.๗	๑๐๐.๐	๑๔
	เชื่อกว่าไม่เชื่อกว่า	* ก	* ก	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๓
	อื่น ๆ	* ก	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๒
๕๐ ปีขึ้นไป	รวม	๕๘.๘	๗.๗	๘.๘	๑๒.๒	๑๒.๕	๑๐๐.๐	๒๘๖
	เชื่อกว่า	๕๕.๘	๗.๐	๘.๑	๑๒.๘	๑๖.๓	๑๐๐.๐	๘๖
	เชื่อ	๒๒.๖	๘.๖	๘.๗	๑๑.๕	๘.๖	๑๐๐.๐	๑๓๘
	เฉย ๆ	๓๘.๕	๗.๗	๑๕.๘	๑๕.๘	๒๓.๐	๑๐๐.๐	๑๓
	ไม่เชื่อ	๒๒.๐	๘.๐	๖.๐	๑๐.๐	๑๔.๐	๑๐๐.๐	๕๐
	ไม่เชื่อกว่า	* ก	-	* ก	* ก	-	๑๐๐.๐	๕
	เชื่อกว่าไม่เชื่อกว่า	-	-	* ก	-	* ก	๑๐๐.๐	๒
อื่น ๆ	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑	

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนต่อการประกอบอาชีพของ
คนหนุ่ม-คนสาวแล้วปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนสาวทำการเกษตรน้อยกว่าคนหนุ่ม
ส่วนมากนิยมให้คนสาวทำงานประเภทร่างฝีมือหรือรับราชการและกาชาด แต่ลักษณะความ
นิยมต่ออาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวก็คล้ายกันคือนิยมอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ซึ่ง
อาจจะเป็นเพราะถึงแม้ว่าหัวหน้าครัวเรือนบางคนที่ไม่เชื่อถือในเรื่องดวงชะตาแต่อาจจะ
มีปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มาเสริมให้บุคคลเหล่านั้นนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพ
เกษตรกรรมอยู่ เช่น การทำนานั้นจะต้องอาศัยธรรมชาติ สภาพดินฟ้าอากาศในปีไหนน้ำ
มากเพราะฝนตกมากก็จะได้รับผลผลิตสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าปีไหนแห้งแล้งน้ำน้อยผลผลิต
ที่ได้อาจจะตกต่ำลง รายได้เกษตรกรจะไม่แน่นอนอีกทั้งโอกาสที่จะศึกษาหาความก้าวหน้าก็
น้อย เพราะฐานะทางเศรษฐกิจไม่อำนวย เมื่อเห็นว่าไม่มีโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับสูง
ได้ก็ควรจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป ตามที่เคยได้ทำมาตั้งแต่ทรงบรรพบุรุษ ส่วน
การนิยมอาชีพรับราชการนั้นอาจจะเป็นเพราะเห็นว่างานราชการเป็นงานมีเกียรติ มี
หน้ามีตา มีรายได้ประจำทุกเดือนจึงนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพนี้ เช่นเดียวกับอาชีพ
กาชาดซึ่งไม่ใคร่เป็นงานหนักเหมือนกับทำเกษตรกรรม อีกทั้งยังมีรายได้ดีกว่าการทำ
เกษตรกรรม ส่งเสริมให้มีฐานะดีกว่าบุคคลอื่น ๆ อีกด้วย

อย่างไรก็ดีสรุปได้ว่า ความเชื่อในเรื่องดวงชะตาและสิ่งนอกเหนือธรรมชาตินั้น
มีอิทธิพลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม-คนสาวคือความนิยมในอาชีพเกษตรกรรมจะมากขึ้นในหัวหน้าครัวเรือนที่มีความ
เชื่อถือในเรื่องดวงชะตาอย่างจริงจัง

ง. อาชีพของบิดาหัวหน้าครัวเรือน

อาชีพของบิดาหัวหน้าครัวเรือนเป็นปัจจัยทางสังคมตัวสุดท้ายที่นำมา
พิจารณาว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพต่าง ๆ ในแต่ละอาชีพนั้นจะมีผลมาถึง
ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวหรือไม่เพียงใด

ในการพิจารณาอาชีพของบิดานี้จะไ้แบ่งเป็น ๕ ประเภทคือ เกษตรกรรม
ช่างฝีมือ ข้าราชการ ค้าขาย และอื่น ๆ แต่เพื่อความสะดวกในการพิจารณาจะไ้แยกอาชีพ
บิดาของหัวหน้าครัวเรือนเป็น ๒ ประเภทคืออาชีพที่ต้งใช้กำลังกายคือ เกษตรกรรมและ
ช่างฝีมือ และอาชีพที่ไม่ต้งใช้กำลังกายคือ พวกข้าราชการ และค้ขาย ไ้มีผู้ศึกษาไว้
ว่าในอดีตนั้นบุตรจะต้งทำอาชีพเกี่ยวกับบิดาและสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษมาอย่าง
เข้มงวดตามประเพณีและศาสนา^{๑๑} ส่วนในทางตะวันตกกลับพบว่า บุตรส่วนใหญ่จะไม่
ประกอบอาชีพตามบิดามักจะกระจายไปประกอบอาชีพในกลุ่มอื่น ๆ มากกว่า

จากการศึกษาของทางตะวันตกพบว่า ปัจจุบันนี้อาชีพของบิดามีความสำคัญปานกลาง
ในการเป็นตัวกำหนดอาชีพของบุตร การสืบทอดทางอาชีพจากบิดาไปสู่บุตรน้อยลงกว่าแต่
ก่อน^{๑๒} และจากการศึกษาความเคลื่อนไหวของประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมใน
นิวยอร์ค ประเทศสหรัฐอเมริกา โดย E.C. Young พบว่า อัตราส่วนของชายหญิงที่มี
พื้นฐานอาชีพเกษตรกรรมแก่ปฏิบัติงานในอาชีพอื่นที่มีไรเกษตรกรรม ในปี ค.ศ. ๑๘๐๐-๑๘๒๕
มีชายร้อยละ ๖๔ หญิงร้อยละ ๑๓ ในปี ค.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๕๕ มีชายร้อยละ ๓๕ หญิง
ร้อยละ ๔๔^{๑๓} จากการศึกษาของ Zimmerman ศึกษาเกษตรกรรมเมืองมินเนโซตาพบว่า
เกษตรกรเองร้อยละ ๕๕.๔ มีบิดาเป็นเกษตรกร แต่บุตรชายของเขาที่อายุ ๑๔ ปีขึ้นไป
มีเพียงร้อยละ ๒๓.๗ ที่มีอาชีพทำนา^{๑๔} และจะไ้ศึกษาถึงการประกอบอาชีพของหัวหน้า
ครัวเรือนชายชนบทไทยต่อไปว่าเป็นเช่นไร

---

^{๑๑} Sorokin Ibid p. 415

^{๑๒} Sorokin Ibid p. 418-419

^{๑๓} Sorokin Ibid

^{๑๔} Sorokin Ibid

ในเรื่องอาชีพของบิดาทัวหน้าครัวเรือนที่มีข้อสมมติฐานว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ไร้กำลังกายมักนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับอาชีพของบิดาทัวหน้าครัวเรือนและหัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ไมไร้กำลังกายมักนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพที่ไมไร้กำลังกายควบเช่นกัน

ตารางที่ ๑๒ จากตัวเลขปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตร ร้อยละ ๕๘.๘ และรับราชการร้อยละ ๒๒.๐ เมื่อพิจารณาอาชีพของบิดาทัวหน้าครัวเรือนปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาทำเกษตรกรรมและเป็นช่างฝีมือนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรถึงร้อยละ ๖๐.๖ และร้อยละ ๕๕.๖ ตามลำดับ

ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่บิดารับราชการและค้าขายนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรเพียงร้อยละ ๓๓.๓ และร้อยละ ๑๗.๘ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความนิยมที่มีต่ออาชีพรับราชการปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดามีอาชีพไร้กำลังกายนิยมให้คนหนุ่มรับราชการเพียงหนึ่งในห้าคือร้อยละ ๒๐.๕ และ ๒๖.๒ ตามลำดับ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ไมไร้กำลังกายคือรับราชการและค้าขายนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพตามอาชีพของบิดาถึงร้อยละ ๔๕.๘ และร้อยละ ๔๖.๘

จากตัวเลขแสดงให้เห็นว่าผลที่ไถ่ตามสมมติฐานที่ใดตั้งไว้คือหัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพไร้กำลังกายมักนิยมให้คนหนุ่มทำงานไร้กำลังกาย ส่วนผู้ที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ไมไร้กำลังกายก็นิยมให้คนหนุ่มทำงานที่ไมไร้กำลังกายเช่นกัน

เมื่อนำเอาการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเข้ามาพิจารณาร่วมกับอาชีพของบิดาทัวหน้าครัวเรือน ผลก็จะออกมาในลักษณะดังกล่าวเช่นกัน แต่มีข้อน่าสังเกตบางประการคือหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาคือบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีความนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรน้อยลงไปคือหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษาอ่านไม่ออกเขียนไม่ไต่บิดาทำการเกษตรจะนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๘.๘ ผู้ที่อ่านออกเขียนได้

ตารางที่ ๑๒ อัตราส่วนรายของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามอาชีพของบิดาหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษาของ
หัวหน้าครัวเรือน

	เกษตรกร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	คหชาวย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๘.๘	๓.๘	๒๒.๐	๗.๘	๗.๓	๑๐๐.๐	๘๗๒
ทุกระดับการศึกษา							
เกษตรกร	๖๑.๖	๔.๒	๒๐.๕	๗.๑	๖.๖	๑๐๐.๐	๗๘๘
ช่างฝีมือ	๕๕.๖	๑๑.๑	๒๒.๒	-	๑๑.๑	๑๐๐.๐	๘
ข้าราชการ	๓๓.๓	-	๕๕.๘	๔.๒	๑๖.๗	๑๐๐.๐	๒๔
คหชาวย	๑๗.๘	-	๕๒.๘	๓๒.๑	๗.๑	๑๐๐.๐	๒๘
อื่น ๆ	๔๕.๕	-	๒๒.๗	๑๓.๖	๑๘.๒	๑๐๐.๐	๒๒
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้							
รวม	๖๘.๘	๒.๘	๑๑.๔	๘.๕	๘.๕	๑๐๐.๐	๑๗๖
เกษตรกร	๖๘.๘	๓.๐	๑๑.๔	๘.๕	๘.๓	๑๐๐.๐	๑๖๗
ช่างฝีมือ	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
ข้าราชการ	-	-	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๑
คหชาวย	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐	-
อื่น ๆ	๗๖.๔	-	-	๑๔.๓	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๗
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๖๖.๐	๒.๐	๑๘.๒	๔.๔	๘.๔	๑๐๐.๐	๒๐๓
เกษตรกร	๖๗.๐	๒.๑	๑๘.๘	๔.๒	๗.๘	๑๐๐.๐	๑๘๑
ช่างฝีมือ	* ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
ข้าราชการ	ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๓
คหชาวย	๑๖.๗	-	๕๘.๘	๑๖.๗	๑๖.๗	๑๐๐.๐	๖
อื่น ๆ	* ก	-	-	-	* ก	๑๐๐.๐	๒

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๖.๑	๔.๖	๒๕.๓	๘.๕	๕.๕	๑๐๐.๐	๔๓๕
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	เกษตร	๕๘.๘	๔.๖	๒๓.๘	๓.๖	๕.๐	๑๐๐.๐	๓๘๔
	ช่างฝีมือ	๔๐.๐	-	๔๐.๐	-	* ก	๑๐๐.๐	๕
	ข้าราชการ	๔๐.๐	-	๔๐.๐	-	๒๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
	ค้าขาย	๑๘.๘	-	๕๐.๐	๓๑.๒	-	๑๐๐.๐	๑๖
	อื่น ๆ	๓๐.๐	-	๔๐.๐	๒๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
ป.๗ ขึ้นไป	รวม	๒๕.๘	๒๑.๑	๓๖.๒	๑๓.๓	๑๒.๑	๑๐๐.๐	๕๘
	เกษตร	๒๘.๓	๑๖.๒	๓๕.๒	๑๐.๘	๘.๑	๑๐๐.๐	๓๓
	ช่างฝีมือ	* ก	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๒
	ข้าราชการ	๑๐.๐	-	๖๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
	ค้าขาย	๑๖.๓	-	๑๖.๓	๔๘.๘	๑๖.๓	๑๐๐.๐	๖
อื่น ๆ	* ก	-	* ก	-	* ก	๑๐๐.๐	๓	

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

ที่บิดาทำการเกษตรนิยมีโคนหนุมประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นร้อยละ ๒๗.๐ ในผู้ที่จบ
ชั้นประถมปีที่ ๔ ที่บิดาทำการเกษตรนิยมีโคนหนุมประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๘.๘
และความนิยมจะเหลือเพียงร้อยละ ๒๘.๗ ในหัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมปีที่ ๗ ขึ้นไป
ที่บิดาทำการเกษตร จะเห็นได้ว่าหัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมปีที่ ๔ จนถึงพวกไม่มีการ
ศึกษา ส่วนใหญ่นิยมอาชีพเกษตรกรรม ส่วนผู้ที่จบชั้นประถมปีที่ ๗ ขึ้นมา อาชีพเกษตรกรรม
อยู่ในความนิยมน้อยกว่าการรับราชการ ซึ่งร้อยละ ๓๕.๒ ของหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ที่จบ
ชั้นประถมปีที่ ๗ ที่บิดาทำการเกษตร เมื่อหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการศึกษาเพียงชั้นประถม
ปีที่ ๔ ที่บิดาทำการเกษตรจะนิยมโคนหนุมรับราชการเพียงร้อยละ ๒๓.๘ และหัวหน้า
ครัวเรือนที่อ่านออกเขียนได้ที่บิดาทำเกษตรจะนิยมโคนหนุมรับราชการเพียง
ร้อยละ ๑๘.๘ และในหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่รู้อะไรที่บิดาทำการเกษตรโคนหนุมรับ
ราชการเพียงร้อยละ ๑๑.๘ เท่านั้น

ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาจบชั้นประถมปีที่ ๗ ที่บิดาทำงานไม่ใช่กำลังกาย
คือรับราชการและค้ายานิยมีโคนหนุมรับราชการร้อยละ ๖๐.๐ และค้ายาร้อยละ ๔๘.๘
จากตัวเลขที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าอาชีพบิดาของหัวหน้าครัวเรือนมีอิทธิพลต่อความนิยมของ
หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม

ตารางที่ ๑๓ พิจารณาดังความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อ
การประกอบอาชีพของคนสาวปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนชายนิยมโคนสาวทำการเกษตร
ร้อยละ ๕๑.๓ รับราชการร้อยละ ๑๒.๖ ค้ายาร้อยละ ๑๐.๘ และช่างฝีมือร้อยละ ๑๐.๐

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของอาชีพบิดาหัวหน้าครัวเรือนปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือน
ที่บิดาประกอบอาชีพไร่กำลังกายคือ เกษตรกรรมนิยมีโคนสาวทำการเกษตรร้อยละ ๕๘.๖
หัวหน้าครัวเรือนที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการ อาชีพช่างฝีมือ และค้ายาก็นิยมโคนสาว
ทำการเกษตรเพียงร้อยละ ๓.๘ ร้อยละ ๒๒.๒ และร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนสาว จำแนกตามอาชีพของบิดาหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษาของ
หัวหน้าครัวเรือน

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๖.๓	๑๐.๐	๑๒.๖	๑๐.๘	๑๕.๓	๑๐๐.๐	๘๗๗
ทุกระดับการศึกษา							
เกษตร	๕๔.๖	๘.๓	๑๑.๗	๑๐.๐	๑๔.๔	๑๐๐.๐	๗๕๘
ช่างฝีมือ	๒๖.๒	๓๓.๓	๒๒.๒	-	๒๒.๓	๑๐๐.๐	๘
ข้าราชการ	๒๕.๐	๑๒.๕	๒๕.๐	๔.๒	๓๓.๓	๑๐๐.๐	๒๔
ค้าขาย	๓.๘	๒๓.๑	๒๓.๑	๓๘.๕	๑๑.๕	๑๐๐.๐	๒๖
อื่น ๆ	๒๕.๐	๕.๐	๑๕.๐	๒๕.๐	๓๐.๐	๑๐๐.๐	๒๐
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้							
รวม	๒๐.๕	๗.๓	๘.๕	๘.๖	๑๔.๑	๑๐๐.๐	๑๗๗
เกษตร	๒๖.๒	๗.๖	๘.๘	๘.๔	๑๓.๐	๑๐๐.๐	๑๗๐
ช่างฝีมือ	-	-	-	-	*ก	๑๐๐.๐	๑
ข้าราชการ	-	-	-	-	*ก	๑๐๐.๐	๑
ค้าขาย	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	*ก	-	-	*ก	*ก	๑๐๐.๐	๕
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๒๑.๑	๗.๗	๘.๖	๗.๒	๑๔.๔	๑๐๐.๐	๒๐๘
เกษตร	๒๖.๒	๗.๗	๘.๒	๖.๖	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๑๙๖
ช่างฝีมือ	*ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
ข้าราชการ	*ก	-	-	-	-	๑๐๐.๐	๓
ค้าขาย	-	๑๖.๗	๓๓.๓	๓๓.๓	๑๖.๗	๑๐๐.๐	๖
อื่น ๆ	*ก	-	-	-	*ก	๑๐๐.๐	๒

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

	เกษตร	ทางฝีมือ	ข้าราชการ	คหกร	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๔๘.๔	๑๑.๘	๑๓.๖	๑๑.๘	๑๔.๒	๑๐๐.๐	๔๓๖
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	๕๑.๖	๑๐.๖	๑๒.๖	๑๑.๐	๑๔.๑	๑๐๐.๐	๓๘๗
เกษตร	* ก	* ก	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๕
ทางฝีมือ	๓๐.๐	๒๐.๐	๒๐.๐	-	๓๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
ข้าราชการ	๗.๐	๒๘.๖	๒๑.๕	๓๕.๗	๗.๑	๑๐๐.๐	๑๔
คหกร	๑๐.๐	๑๐.๐	๓๐.๐	๓๐.๐	๒๐.๐	๑๐๐.๐	๖๐
อื่น ๆ							
ป.๗ ขึ้นไป	๘.๘	๑๒.๕	๒๑.๐	๑๘.๖	๓๐.๔	๑๐๐.๐	๕๖
รวม	๑๔.๓	๑๔.๓	๒๑.๐	๑๗.๑	๒๕.๗	๑๐๐.๐	๓๕
เกษตร	-	-	* ก	-	* ก	๑๐๐.๐	๒
ทางฝีมือ	-	๑๐.๐	๔๐.๐	๑๐.๐	๔๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
ข้าราชการ	-	๑๖.๗	๑๖.๗	๔๘.๘	๑๖.๗	๑๐๐.๐	๖
คหกร	-	-	-	* ก	* ก	๑๐๐.๐	๓
อื่น ๆ							

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาเป็นช่างฝีมือก็มีคนสาวประกอบอาชีพช่างฝีมือ ร้อยละ ๓๓.๓ ในขณะที่นิยมนิคนสาวทำการเกษตรเพียงร้อยละ ๒๒.๒ เท่านั้น และ หัวหน้าครัวเรือนที่บิดารับราชการนิยมนิคนสาวรับราชการร้อยละ ๒๕.๐ เท่ากับนิยมนิคนสาวทำการเกษตรคือร้อยละ ๒๕.๐ เช่นกัน ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่บิดาทำการค้าขายก็นิยมนิคนสาวค้าขายถึงร้อยละ ๓๘.๕ ในขณะที่นิยมนิคนสาวทำการเกษตรเพียงร้อยละ ๓.๘ เท่านั้น

จากตัวเลขนี้แสดงถึงการสนับสนุนข้อสมมติฐานที่ว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบิดาประกอบอาชีพเช่นใดก็มักจะนิยมนิคนสาวประกอบอาชีพ เช่นนั้นด้วยเหมือนกัน มีลักษณะเห็นได้ชัดกว่าความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม

เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาพิจารณาพร้อมกับอาชีพบิดาหัวหน้าครัวเรือนก็ยังมีลักษณะคล้ายกับความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาวกล่าวคือ หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาสูงที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะนิยมนิคนหนุ่มประกอบอาชีพรับราชการมากกว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษานำและมีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษาที่บิดาทำการเกษตรจะนิยมนิคนสาวรับราชการร้อยละ ๘.๘ และผู้ที่อ่านออกเขียนได้ที่บิดาทำการเกษตรนิยมนิคนสาวรับราชการร้อยละ ๘.๒ ความนิยมในคนสาวรับราชการเพิ่มเป็นร้อยละ ๑๒.๖ และร้อยละ ๒๘.๖ ในหัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ที่บิดาทำการเกษตรและในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาสูงที่บิดารับราชการและค้าขายก็นิยมนิคนสาวรับราชการและค้าขายมากกว่าอาชีพอื่น ๆ คือ หัวหน้าครัวเรือนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่บิดารับราชการนิยมนิคนสาวรับราชการร้อยละ ๒๐.๐ และบิดาค้าขายก็นิยมนิคนสาวค้าขายร้อยละ ๓๕.๗ ตามลำดับ และเมื่อหัวหน้าครัวเรือนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ที่บิดารับราชการก็นิยมนิคนสาวรับราชการร้อยละ ๔๐.๐ ที่บิดาค้าขายก็นิยมนิคนสาวค้าขายร้อยละ ๔๘.๘

สรุปได้ว่าอาชีพของบิดาหัวหน้าครัวเรือนนั้นมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาว ซึ่งอาจจะเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากระยะเวลาของการประกอบอาชีพของบิดา บิดาของหัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพดังกล่าวมานานจนมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของบุตร ซึ่งส่งผลมายังความนิยมของบุตร (หัวหน้าครัวเรือน) ที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวด้วย